

Rondje Leeuwarden

Op een mooie herfstdag in september reizen wij met De Nieuwe Uitjes naar Leeuwarden. Met zijn tienden zitten we in de trein en zien niet veel van het landschap buiten, want de mist trekt maar langzaam op. Het schijnt dat Leeuwarden veel in de mist ligt, zowel letterlijk als figuurlijk. Dat was juist reden daar eens te gaan kijken.

Bij het station aangekomen krijgen we allemaal een fiets, en hup, daar rijden we langs de buitensporig hoge, zwarte toren van Achmea - wel een erg fallisch symbool van verzekering in de uitgestrekte platheid van het land daar. Na twee minuten leggen we al aan bij een café aan het Zaailandplein, met uitzicht op de grote glazen gevel van het Friese museum, van Hubert Jan Henket. Dat is een mooi gebouw, het beheerst de hele oostkant van het plein. Maar dat rijtje huizen van Soeters, aan de noordkant van het plein, wat moeten we daar van vinden? Lelijk is het niet, maar ook niet spectaculair, een beetje braaf eigenlijk, maar wel weer beter dan het mistroostige gerechtsgebouw er tegenover. En aan de westzijde, pal tegenover het museum, staat het Gerechtshof met zijn hoge pilaren, pontificaal ouderwets te wezen. Alles bij elkaar een merkwaardige combinatie. Voeg daar de leegte van het plein aan toe, en je krijgt makkelijk het gevoel in een schilderij van Moesman of De Chirico te zijn beland: je zou niet verbaasd zijn als er plotseling in de volle zon een naakte dame op een fiets voorbijkwam.

Na een lichte lunch trekken we fietsend door de binnenstad, en zijn verrast door het oude centrum: het ziet er gezellig uit langs de grachten, met mooie kleine straatjes, veel ouds maar ook nieuwbouw (eveneens Soeters), op sommige plekken onvermijdelijk lelijk (achter de Harmonie), op andere weer verrassend mooi (Provinciehuis, de Koperen Tuin), veel leuke kleine winkels en een laag Kruidvatgehalte (volgens sommigen). In ieder geval klopt het geheel niet met het vage, grijze beeld dat de meesten van ons hadden van Leeuwarden. Er is meer variatie dan vermoed, er zijn mooie pleinen (Lodewijk van Nassau) en boomomrande oude dreven, en weliswaar nergens een ziekenhuis of melkfabriek, maar wel veel poëzie, op het plafond van het station, op de gevel van het provinciehuis of zomaar ergens op het trottoir.

Vervolgens verplaatsen wij ons naar de banlieue, om de stempels van Baekema te bekijken in Bilgaard. De meningen lopen uiteen over de kwaliteit van zijn werk, sommigen zien vooral eenvormigheid in de wijk, anderen vooral aangenaam wonen. Enkele stukken punaisebouw zijn duidelijk over de houdbaarheidsdatum heen (slopen!), maar honderd meter verder staan dan weer aannemelijke nieuwe appartementenflats. Zelfs de gruwelijkheid van de grote parkeergarage aan de rand van de binnenstad wordt betwist. Kortom, wij hebben tussendoor aangename conversatie.

Om onze conclusies te formuleren zetten we ons aan een tafel in de Blokhuispoort, de oude gevangenis, tussen de tralieramen op de luchtplaats. De scores lopen van 6,5 tot 9. Wat zijn onze indrukken van Leeuwarden? Wat voor 'iemand' is dat? In ieder geval zijn we positief verrast. Leeuwarden is geen universiteitsstad zoals Groningen, maar het heeft wel een grote Hogeschool, inclusief campus. De stad heeft geen voetbalclub zoals Heerenveen, maar inmiddels staat Cambuur net zo hoog in de eredivisie (respectievelijk plaats 4 en 5). Het imago is stoffig en grijs, maar de werkelijkheid is anders, beter, mooier. Er is oud en nieuw, historie en toekomst, gezelligheid en werk te vinden. Kortom, Leeuwarden is aantrekkelijker dan we dachten.

Dit zijn natuurlijk maar eerste indrukken, maar toch. In tweede instantie zijn er ook wel wat kanttekeningen, bijvoorbeeld dat de stad fragmentarisch aandoet. Steden als Leiden of Haarlem of Utrecht zijn veel meer een geheel, Leeuwarden lijkt een verzameling eilandjes. En het ontbreekt er aan 'vrijplaatsen', zoals alternatieve winkels of gekke galeries of andere bijzondere dingen. Het oogt allemaal nogal netjes en burgerlijk, de stad zou sprankelender kunnen zijn als ze wat meer flair en wildheid bezat. Neem het Zailandplein, waar we ons bezoek begonnen, dat maakt niet bepaald een bruisende indruk.

Samengevat, onze eerste indrukken van deze dame zijn: verrassend, mooier dan verwacht. En prettig, vriendelijk, aardig in de omgang. Maar ook een beetje braaf, beetje burgerlijk, beetje degelijk. Nogal behoudend, tikje gesloten. Alsof ze het telkens net niet is, net niet wild genoeg, net te weinig flair. Er zou een tandje bij kunnen, of twee. Zeker als ze in 2018 culturele hoofdstad wordt. Het is met Leeuwarden als met het beeldje van Mata Hari. Dat is mooi, lieflijk, gracieus. Maar wild, nee, laat staan een *femme fatale* die in staat was tot hoogverraad.

Gisteren verloor Cambuur van koploper PSV, terwijl ze eigenlijk beter speelden. Na afloop zei de trainer tegen de verslaggever: we zijn misschien te bescheiden, we hebben nog te weinig lef. Dat is het, dacht ik, hij zegt het ook al.

Achteraf vroeg ik me af of ik iemand kende die op Leeuwarden lijkt. En jawel, ik kon zonder moeite een paar mensen bedenken die dezelfde karakteristieken hebben. Mooier dan gedacht, aardig in de omgang, tikje braaf, zou wat wilder mogen, en tevens tamelijk gefragmenteerd. Maar toen dacht ik: ben ik niet van hetzelfde laken een pak? Hebben wij niet allemaal een Leeuwarden in ons? Dat vond ik eerlijk gezegd nog een verontrustend idee voor een Amsterdammer. Misschien is het maar beter sommige dingen in de mist te laten.

Namens De Nieuwe Uitjes

Uw toegenegen Jos, Peter, René